

הנדון: החוק לצמצום השימוש במזומן

החל מינואר 2019 נכנס לתוקפו "החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018", המגביל את גובה התשלום במזומן המותר בעסקאות.

בעסקה שמחירה עולה על 11,000 ש"ח יאסר על עוסק לשלם או לקבל תשלום במזומן שגובהו עולה על 10% ממחיר העסקה או 11,000 ש"ח, הנמוך מבין השניים.

בעסקה בין מי שאינם עוסקים, מגבלה זו גדלה ל-50,000 ש"ח.

החוק מפרט שמחיר עסקה הוא: התמורה שהצדדים לעסקה הסכימו עליה בעבור הנכס או השירות, לרבות מס ערך מוסף, מס קנייה ובלו, וכן הוצאות הנלוות לעסקה שסוכמו עם מוכר הנכס או עם נותן השירות.

בנוסף קובע החוק שבעת תשלום שכר עבודה ומתן תרומה או הלוואה שגובהם עולה על 11,000 ש"ח, לא ייתן אדם ולא יקבל תשלום במזומן בגובה העולה על 10% מסכום שכר העבודה, התרומה או הלוואה, או 11,000 ש"ח, הנמוך מבין השניים.

במתן מתנה שגובהה עולה על 50,000 ש"ח, לא ייתן אדם ולא יקבל תשלום במזומן בגובה העולה על 10% מסכום המתנה או 50,000 ש"ח, הנמוך מבין השניים.

ההגבלות דלעיל אינן חלות על תשלום במזומן בין קרובי משפחה, למעט לעניין שכר עבודה.

בשלוש השנים הראשונות לתחולת החוק הוא לא יחול על תושבי השטחים שאינם אזרחי ישראל ועל אזרחי ישראל המבצע עסקה עם תושב השטחים.

בנוסף, החוק קובע גם הגבלות לשימוש בהמחאות:

עוסק לא ייתן ולא יקבל, במסגרת עסקו, תשלום בהמחאה בעבור עסקה או כשכר עבודה, כתרומה, כהלוואה או כמתנה, בלי ששם מקבל התשלום בשיק נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין. איסור מקביל חל על נותן ההמחאה.

- אדם שאינו עוסק לא יקבל תשלום בהמחאה העולה על 5,000 ש"ח, בעבור עסקה או כשכר עבודה, כתרומה, כהלוואה או כמתנה, בלי ששמו נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין. איסור מקביל חל על נותן ההמחאה.
- לא יסב אדם המחאה ולא יקבל נסב המחאה מוסבת, בלי ששמו ומספר זהותו של המסב נקובים בהמחאה.

רשות המסים בישראל רשאית להטיל עיצום כספי על מי שמפר הוראה מההוראות הנ"ל. גובה העיצום נקבע לפי גובה התשלום במזומן המהווה את הפרה, והוא גדל כאשר זו הפרה חוזרת.

על עיצום כספי שהוטל ניתן לערער לבית משפט השלום. פרטי העיצום הכספי, למעט שם המפר, יפורסמו באתר האינטרנט של רשות המסים. הפרות מסוימות חושפות את המפר גם לקנס ואף למאסר.

*לנוחיותכם, מצ"ב הנחיות לעובדים בחברה או בעסק לגבי נוהל רישום תקבולים, בהתייחס לחוק הנ"ל.

הנחיות לעובדים בחברה או בעסק לגבי נוהל רישום תקבולים –

בהתייחס לחוק צמצום השימוש במזומן

נוהל זה נועד לתת הנחיות והוראות לכל עובד בחברה/בעסק בדבר אופן ומועד רישום התקבולים המתקבלים בעסק, מלקוחות. לרבות, תקבולים מספקים או אחרים. בכל עסקה שסכומה עולה על 11,000 ש"ח, אסור לקבל מזומן (בש"ח או במט"ח) בסכום העולה על 10% משווי העסקה, או על 11,000 ש"ח משווי העסקה, כנמוך ביניהם.

1. נוהל זה נועד לתת הנחיות והוראות לכל עובד בחברה/בעסק בדבר אופן ומועד רישום התקבולים המתקבלים בעסק, מלקוחות. לרבות, תקבולים מספקים או אחרים (החזר).
2. חובה להוציא שובר קבלה על כל תקבול המתקבל בעסק במזומן או בשיקים או בשווה כסף, מיד עם קבלת התקבול ולפני כל פעולה אחרת.
3. קבלה יש להוציא גם מחוץ למקום העסק, אם נהוג לקבל תקבולים לעסק גם מחוץ למקום העסק (כגון: ע"י סוכן מכירות, או מנהל הנוהג לעבור בין לקוחות לצורך גבייה).
4. מובהר כי המונח "תקבול", כולל: מזומן, שיקים דחויים, שיקים לביטחון, שיקים לפיקדון, כרטיס אשראי, נכס שווה כסף (מלבד שיקים לפקודת אדם אחר שאינו המעסיק).
5. חובה להוציא קבלה בנפרד בגין כל עסקה. הקבלה תופק מהתוכנה של העסק, או תירשם בקבלה ידנית ממוספרת מראש (לרבות קבלה ידנית כשהתוכנה להפקת קבלות אינה תקינה או בעת הפסקת חשמל).
6. בקבלה יש לפרט את שם הלקוח המשלם, מענו (ככל שידוע) ומספר זהותו (ככל שמדובר בתקבול מלקוח עסקי). ככל שהמשלם אינו הלקוח, יצוינו פרטי המשלם ופרטי הלקוח בעבורו שולם התשלום.
7. בקבלה יש לפרט את סכום התקבול ואת מהות התקבול, צורת התקבול: במזומן, או בשיקים או בכרטיס אשראי או אחר (בקבלה יפורטו מספר השיק ופרטי חשבון הבנק ממנו השיק משודך. ככל שמדובר בשיק מוסב – יש לציין את פרטי האדם שהסב את השק ואת מספר זהותו. יש לשים לב כי ככלל מותרת הסבה פעם אחת בלבד).
8. בכל עסקה שסכומה עולה על 11,000 ש"ח, אסור לקבל מזומן (בש"ח או במט"ח) בסכום העולה על 10% משווי העסקה, או על 11,000 ש"ח משווי העסקה, כנמוך ביניהם.
9. יש לתת את מקור הקבלה למשלם, בטרם יציאתו ממקום העסק.
10. התקבולים שהתקבלו, יישמרו אך ורק במקום העסק, עד הפקדתם לחשבון הבנק העסקי.
11. ככל שתתקיים ביקורת של מבקרי מס הכנסה או מע"מ בעסק, יש להודיע למנהל האחראי, לפני מסירת מידע כלשהוא למבקרים.

12. אני מאשר/ת כי הבנתי את התוכן של נוהל זה, וכי ניתנו לי כל ההבהרות שביקשתי לגביו ואני מתחייב לפעול אך ורק לפי נוהל זה.
13. אני מאשר/ת כי הפרה של נוהל זה, מהווה הפרת משמעת חמורה כלפי המעסיק, והיא עלולה לגרום נזק חמור למעסיק, אשר אני עלול להיתבע באופן אישי בגינו.
14. הנני מאשר/ת כי חשיבות קיום הנוהל ברורה לי לחלוטין ולראיה הנני בא/ה על החתום:

חתימת העובד

תאריך